

BASISSCHOOL
DE BOSCHUIJL

ANTI-PESTPROTOCOL DE BOSCHUIJL

Met vooruitziende blik

1. Inleiding

Dit anti-pestprotocol is opgesteld voor basisschool De Boschuil. Onze focus ligt op een positief schoolklimaat, waarin sociale veiligheid een belangrijke rol inneemt. We vinden het belangrijk dat onze kinderen zich veilig voelen op school en in de groep, dat ze lekker in hun vel zitten en met plezier naar school komen. We besteden aandacht aan het creëren van een positieve groeps sfeer, waarbij kinderen respectvol met elkaar omgaan. Ondanks deze extra aandacht kan het zijn dat we toch te maken krijgen met situaties waarin pesten voorkomt.

Voor die situaties is het anti-pestprotocol opgesteld. Het anti-pestprotocol geeft ons, als school, richting hoe te handelen in deze situaties. We nemen jullie, als ouders, hier graag in mee.

2. Een fijne en veilige school

De leerlingen op de Boschuil geven aan dat het leefklimaat op school en in de groep goed is. Ze voelen zich aanvaard en hun welbevinden en zelfvertrouwen is goed.

Jaarlijks wordt in de groepen 5 tot en met 8 de sociale veiligheidsbeleving van de leerlingen gemeten via een vragenlijst. We evalueren ieder jaar ons onderwijs en het welbevinden van al onze leerlingen. We maken daarbij gebruik van observaties en instrumenten als Zien! en Kijk!. Deze gegevens worden geanalyseerd. Hieruit volgen acties op school-, groeps-, en individueel niveau.

Uit de leerlingtevredenheidsvragenlijsten komt het volgende: de leerlingen voelen zich veilig op de Boschuil. Ze geven aan dat er nauwelijks tot niet gepest wordt en dat de leerkrachten vervelende situaties goed oppakken en bespreken in de klas. Op de vraag "ik voel me veilig op school: ik geef de school voor veiligheid het cijfer:" geven zij gemiddeld een cijfer 8,5.

Waarden

Op onze school staan 5 waarden centraal: respect, vertrouwen, betrokkenheid, samenwerken en inspireren. Deze vormen de basis van ons onderwijs, gedrag en handelen.

Voorkomen van pestgedrag

Met ons pedagogisch handelen vergroten we het (positief) zelfbeeld en het zelfvertrouwen van de leerlingen. We maken afspraken en spreken de kinderen aan op hun gedrag. We creëren op school een veilige sfeer voor iedereen.

De leerkracht oefent vanaf het begin van ieder schooljaar bewust invloed uit op de groepsvorming in de klas, met als streven rond de herfstvakantie een positief samenwerkende groep te hebben staan. We besteden veel aandacht aan de groepsvorming en de omgang met elkaar.

Iedere groepsleerkracht zorgt ervoor dat de groep een veilige en prettige omgeving is. De groepsleerkracht heeft daarbij een voorbeeldfunctie. Hij/zij laat kinderen uitpraten, luistert naar hen, geeft hen complimenten etc. Wordt een pestprobleem serieus genomen door de leerkracht, dan is pesten beter te voorkomen.

De kinderen moeten weten dat ze bij volwassenen terecht kunnen met deze problemen. De volwassenen moeten er voor de kinderen zijn en serieus omgaan met alle signalen die ze horen of zien. Naar kinderen die pestproblemen aankaarten moet goed geluisterd worden en er moet over worden gepraat. Hiervoor kunnen groeps gesprekken gehouden worden en kunnen regels en afspraken samen gemaakt worden die moeten worden nageleefd. Een sfeer van veiligheid en onderling vertrouwen is dus van belang. Pas dan durven kinderen met problemen naar de leerkracht te stappen.

Gedragsafspraken

Op onze school hebben we met elkaar afspraken gemaakt om ervoor te zorgen dat de Boschuil voor iedereen een fijne en veilige school is en blijft. Deze afspraken bespreken we regelmatig met de kinderen; in voorkomende gevallen zullen we kinderen er op aanspreken. Naast de gedragsafspraken waarbij we aangeven hoe we met elkaar willen omgaan, zijn er ook regels die iedere leerkracht met de eigen groep maakt. Deze regels gelden in de groep en zorgen ervoor dat de groep het fijn heeft met elkaar.

Gedragsafspraken bij ons op school:

- Ik luister naar jou;
- Ik lach je niet uit en roddel niet over je;
- Ik ben aardig voor jou en accepteer je zoals je bent;
- Ik sluit niemand buiten; alle kinderen mogen meedoen bij het spelen;
- Ik bedreig een ander niet en doe niemand pijn;
- Ik gebruik woorden die ik zelf ook leuk vind om te horen;
- Ik zorg voor een goede werksfeer;
- Ik vertel aan jou als er iets gebeurt wat ik niet wil;
- Ik praat een ruzie met jou uit, als me dat alleen niet lukt vraag ik om hulp;
- Als ik zie dat een ander kind wordt gepest, dan vertel ik het aan de juf of meneer, of iemand die ik vertrouw. Dat is geen klikken!

Kortom:

1. We gaan op een fijne en positieve manier met elkaar om.
2. We sluiten niemand buiten; iedereen hoort erbij.

3. Aanpak pestgedrag

Mocht een kind toch een vervelende ervaring hebben in het kader van veiligheid of pesten, dan vinden we het belangrijk dat zij terecht kunnen bij mensen op school. In eerste instantie bij de eigen leerkracht, maar ook bij onze aanspreekpunten veiligheid, zie paragraaf 5. Deze aanspreekpunten stellen zich aan het begin van het schooljaar aan alle kinderen voor. Dat maakt het voor de kinderen zelf ook duidelijk bij wie ze terecht kunnen.

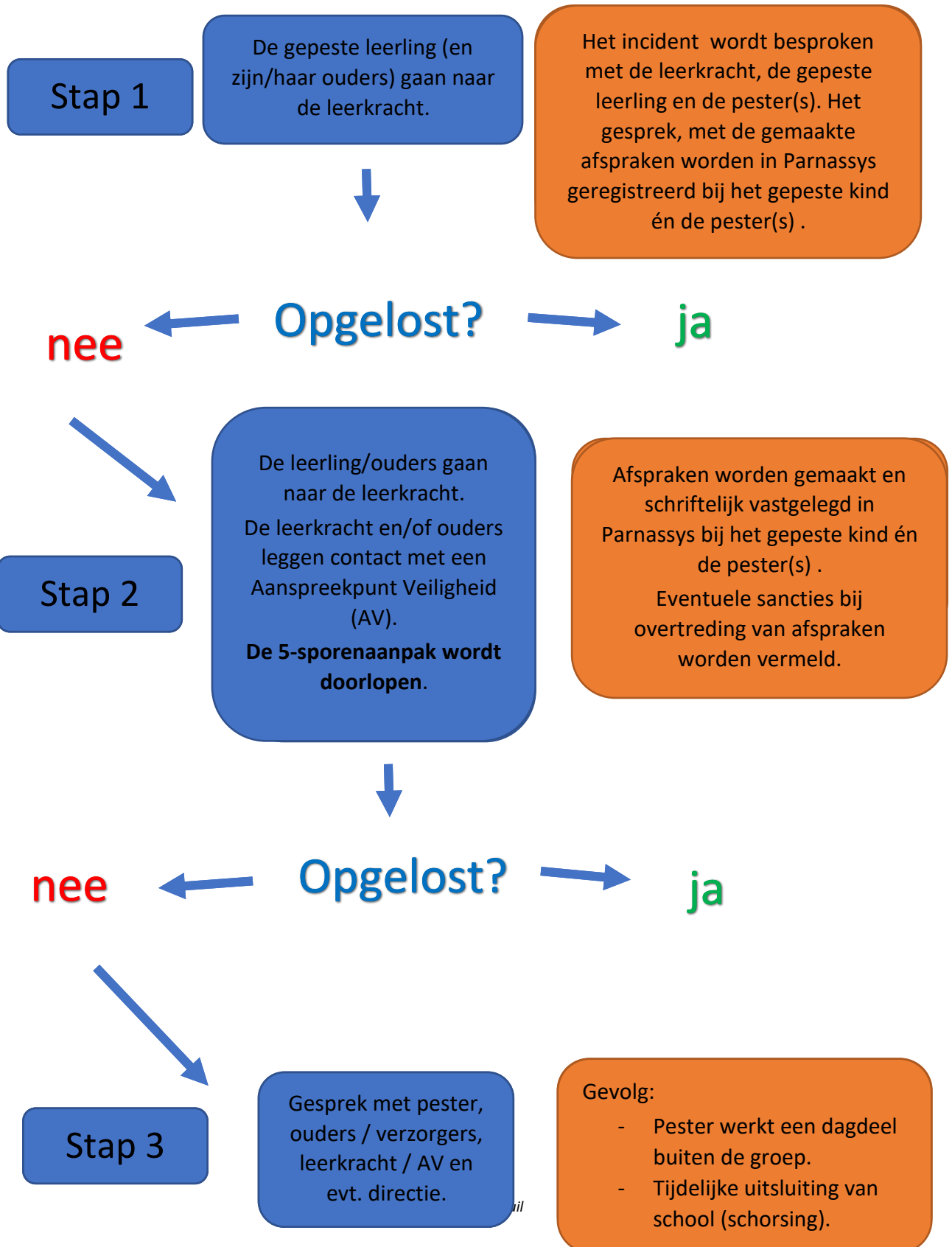
In het stroomschema **‘Wat te doen bij pesten?’** op de volgende pagina is te zien wat de eerste stap is bij het oplossen van een peestsituatie. Mocht een peestsituatie zich niet na één gesprek oplossen, dan volgt stap 2. In stap 2 wordt de **“de 5-sporen-aanpak”** doorlopen.

De ‘5-sporen-aanpak’ komt uit theorie over het aanpakken van pesten. Het belangrijkste uitgangspunt is dat alle 5 sporen (“partijen”) betrokken moeten worden om het pesten te kunnen stoppen, te weten:

- ❖ het gepeste kind;
- ❖ de pester(s);
- ❖ de leerkracht
- ❖ de groep;
- ❖ ouders.

Wat te doen bij pestgedrag?

5-sporen-aanpak:

❖ **Steun bieden aan het kind dat gepest wordt.**

- De begeleider* gaat in gesprek met kind over het pestgedrag en de pester(s).
- De begeleider betreft het gepeste kind bij de oplossing van het probleem.
- De begeleider informeert ouders en betreft hen bij de aanpak.
- De begeleider voert regelmatig gesprekken met het kind, zodat zij/hij weet dat het serieus wordt genomen en waar het kind terecht kan.
- Het kind wordt sterk en weerbaar gemaakt. We beantwoorden de vragen: Welke acties zijn hiervoor nodig? Kan het intern of moeten er externen bij worden betrokken?

❖ **Steun bieden aan het pestende kind.**

- De begeleider gaat in gesprek met de pester(s). Hen wordt duidelijk gemaakt dat hun gedrag wordt afgekeurd.
- De begeleider informeert ouders en betreft hen bij de aanpak.
- De begeleider bespreekt met de pester(s) wat pesten voor een ander betekent.
- De begeleider helpt de pester(s) om op een positieve manier contact te maken.
- Zo nodig zorgt de begeleider dat de pester(s) deskundige hulp krijgt, bijv. een sociale vaardigheidstraining.

❖ **Steun bieden aan de leerkracht.**

- De begeleider en leerkracht houden contact met elkaar over de situatie en de aanpak rondom het pesten. De leerkracht wordt hierin ondersteund.

❖ **De groep betrekken bij de oplossing van het probleem.**

- De leerkracht gaat het gesprek aan met de groep, nadat de begeleider hem/haar heeft bijgepraat over de situatie. De klas heeft hierin een verantwoordelijkheid en kan het gepeste kind helpen en steunen, wanneer ze het pestgedrag zien gebeuren.
- De begeleider neemt indien nodig contact op met Korein (VSO / BSO) en informeert surveillanten. De aanpak wordt ook met hen besproken.

❖ **Steun bieden aan de ouders van het gepeste en het pestende kind.**

- De begeleider houdt de ouders van het gepeste kind op de hoogte van de ontwikkelingen. De vorm waarop dat gebeurt wordt onderling afgesproken.
- De begeleider neemt contact op met de leerkracht en de ouders van de pesters. Ook zij worden op de hoogte gehouden van de ontwikkelingen.

*Onder begeleider kan worden verstaan: aanspreekpunt veiligheid, intern begeleider, (adjunct) -directeur.

4. Meer informatie

Plagen, ruzie of pestgedrag

Vaak ontstaat er verwarring over de begrippen plagen, ruzie en pesten. Om die reden lichten we de begrippen hieronder toe.

Men spreekt van plagen als beide partijen even sterk zijn en er niet echt gesproken kan worden van een slachtoffer en een dader. Plagen zie je vaak bij mensen die elkaar wel mogen. Het kan een steekspel met woorden zijn, of elkaar voor de gek houden. De plager heeft niet de intentie om de geplaagde te beschadigen. Tussen kinderen, zeker in de bovenbouw en in het voortgezet onderwijs, zie je hetzelfde patroon ontstaan. Humor (echte!) staat hierbij centraal.

Ruzie maken wordt door kinderen en ouders nog wel eens benoemd als pesten. Hoewel een ruzie geen pesten is, kan een niet goed opgeloste ruzie soms wel tot pesten leiden. Een ruzie is een conflict tussen mensen over een behoefte of over wat rechtvaardig is.

Pesten is (psychisch, fysiek of seksueel) systematisch geweld van een leerling of een groep leerlingen ten opzichte van één of meer klasgenoten/schoolgenoten, die niet in staat is/zijn zichzelf te verdedigen. Met als gevolg dat die persoon buiten (een deel van) de groep komt te staan.

Plagen wordt pesten als de geplaagde aangeeft een bepaalde actie en/of woorden onprettig te vinden en de plager toch doorgaat.

Wat kan de ouder doen?

Vaak durven kinderen niet goed te praten over het feit dat ze gepest worden, omdat ze bang zijn dat het dan erger wordt. Soms geven kinderen echter signalen die een aanwijzing kunnen zijn dat het kind gepest wordt. Mogelijke signalen van pesten zijn:

- ❖ Het kind is erg gespannen;
- ❖ Het kind is stil en teruggetrokken;
- ❖ Het kind gaat niet graag (meer) naar school / sportclub / buiten spelen;
- ❖ Het kind spreekt niet (meer) af met andere kinderen.
- ❖ Het kind wordt niet (meer) uitgenodigd op feestjes.
- ❖ Het kind heeft vaak fysieke klachten, bijvoorbeeld buikpijn of hoofdpijn;
- ❖ Het kind slaapt onrustig of komt moeilijk in slaap;
- ❖ Het kind komt thuis met kapotte kleding/spullen en/of blauwe plekken;
- ❖ De klachten zijn er niet of minder tijdens vakantieperiodes;
- ❖ De schoolprestaties van het kind gaan achteruit.

Wees als ouder alert op deze signalen wanneer je denkt aan pesten. Het kan voorkomen dat het pestgedrag niet zichtbaar is voor de leerkrachten. Daarom verwachten we van onze ouders dat ze het op school aangeven als ze het idee hebben dat er sprake is van pestgedrag. Leerkrachten zullen (signalen van) pestgedrag ook bij de ouders melden. Het is belangrijk dat de ouder het kind helpt om hulp te vragen aan leerkrachten en aan anderen die ze

vertrouwen. Als de ouder thuis laat merken dat een hulpvraag serieus genomen wordt, zal dat een positieve uitwerking hebben op het kind. De ouder hoeft niet alle problemen op te lossen, maar steun bieden bij het vinden van eigen oplossingen.

Het gepeste kind

Uit onderzoek blijkt dat kinderen worden gepest in situaties waarin pesters de ruimte zien om een kind te pesten. Er is dan sprake van een onveilige situatie voor het gepeste kind. In zo'n situatie kan de pester zich manifesteren en hij/zij kan zich daarin ook nog verder ontwikkelen.

Veel kinderen die worden gepest hebben een beperkte weerbaarheid. Vaak zijn ze angstig en onzeker in een groep, ze durven weinig tot niets te zeggen omdat ze bang zijn te worden uitgelachen. Deze angst en onzekerheid worden verder versterkt door het ondervonden pestgedrag, waardoor het gepeste kind in een vicieuze cirkel terechtkomt. Zonder hulp komt het kind daar niet uit.

De pester

Pesters lijken aanvankelijk populair te zijn in hun klas. Ze dwingen hun populariteit af door te laten zien hoe sterk ze zijn en wat ze allemaal durven. Met het vertoonde pestgedrag gaat ze dat gemakkelijk af en slepen ze andere kinderen mee in het gedrag richting een slachtoffer. Pesters hebben feilloos in de gaten welke kinderen minder weerbaar zijn. Vaak kiezen zij deze kinderen uit om te pesten.

Het komt ook regelmatig voor dat dat een pester een kind is dat in een andere situatie zelf slachtoffer is of was. Om te voorkomen weer een mikpunt van pestgedrag te worden, kan een kind een andere rol aannemen als de situatie zich daartoe leent.

Meisjes pesten op een andere manier dan jongens. Meisjes pesten minder openlijk dan jongens en vaak op een subtielere manier. Ze pesten meer met woorden, geniepige opmerkingen en het buiten sluiten van anderen. Meisjes opereren minder individueel en meer met groepsvorming in de zin van er wel of niet bij te horen. Fysiek geweld komt bij hen veel minder voor. Terwijl jongens veel meer fysiek zijn.

Een volhardende pester leert niet om zijn agressie op een andere manier te uiten dan door het ongewenste pestgedrag te vertonen. Ook pesters hebben op langere termijn last van hun pestgedrag. Door hun verkeerde en vooral beperkte sociale vaardigheden hebben ze vaak moeite om vriendjes op lange termijn te maken en een vriendschap op te bouwen en te onderhouden op andere gronden dan die van macht en het delen van macht. Pesters maken een sociale ontwikkeling door die negatieve gevolgen kan hebben voor de pester zelf.

De zwijgende middengroep

Als er gepest wordt, is er altijd een groep die zich afzijdig houdt. Ze doen niet mee omdat ze het gemeen vinden, maar ze doen ook niets om het pesten te laten ophouden. Ze nemen het niet op voor het slachtoffer uit angst zelf gepest te worden. Dus houden ze hun mond. Door

structureel aandacht aan de rol van de middengroep te besteden, kunnen kinderen zich bewust worden van hun invloed als het om pesten gaat.

Digitaal pesten

Dit is een vorm van pesten waarbij pesters herhaaldelijk gebruik maken van elektronische middelen zoals internet of mobiele telefoons om iemand te kwetsen. Digitaal pesten vindt plaats wanneer een kind een ander kind pest, bedreigt, lastig valt, vernedert, of in verlegenheid brengt door gebruik te maken van deze middelen.

Het is goed als ouders hierover met hun kinderen in gesprek gaan. Als ouders op de hoogte zijn van de sites waarop kinderen zich begeven, van hun appgedrag, hun chatgedrag en communicatie op social media dan kan dat helpen om kinderen bewust te maken van de voor- en nadelen hiervan. Het is goed om als ouder(s) hierbij de vinger aan de pols te houden.

5. Aanspreekpunten veiligheid en anti-pestcoördinator op de Boschuil

Wij hopen dat een gepest kind in eerste instantie de leerkracht in vertrouwen zal nemen. Hij/zij kan ook altijd terecht bij een Aanspreekpunt Veiligheid (AV). Dit geldt ook voor ouders.

De aanspreekpunten Veiligheid:

Erica Sanders
Intern begeleider
Onderbouw

Esther Schepers
Intern begeleider
Middenbouw

Diana Rahusen
Intern begeleider
Bovenbouw

Anti-pestcoördinator

De anti-pestcoördinator richt zich op het anti-pestprotocol dat vastgesteld is op school. Zij evalueert het beleid, samen met het leerteam Sociale Veiligheid, en geeft adviezen aan het team. Zij volgt het aantal meldingen van pestgedrag en kijkt waar verbetering mogelijk is. Is het pedagogisch klimaat van voldoende kwaliteit? Is er voldoende toezicht? Zijn de afspraken en regels duidelijk en wordt hier ook op toegezien? Voldoet de aanpak ten aanzien van groepsvorming?

Op basisschool de Boschuil nemen Suzan Valkenburg en Nicole Knopper deze taak op zich.

Suzan Valkenburg
Leerkracht groep 6

Nicole Knopper
Leerkracht groep 1/2